

УблэпІэ классхэм арыс кІэлэеджакІохэм зэкІэми шхын стыр аІэкІагъэхъащт

Адыгейим иеджапІэхэр фэхъазырых

Урысые Федерациием и Президентэу Владимир Путиним иунашьокэ 2020-рэ ильесим Іоныгъом и 1-м къыщуублагъэу ублэпІэ классхэм ащеджэрэ кІэлэеджакІохэм ыпкІэ хэмъильэу шхын стыр аІэкІагъэхъащт.

Ар гъецкіэгъеням фэші аш фэгъэхыгъэ хэбзэгъэуцугъэр мэзаем и 18-м УФ-м и Къэралыгъо Думэ ыштагь. Шапхъэхэм адиштэу гъехъазырыгъэ ыкы псауныгъэмкэ шуагъэ къэзытырэ шхынныгъохэр кІэлэеджакІохэм аІэкІэгъэхъэгъэнхэм фэгъэхыгъэ законопроектэу алерэ еджэгъумкэ аштагъэм ублэпІэ классхэм арысхэм ыпкІэ хэмъильэу шхын стыр ятыгъэнэ ныр шооки зимие юфэу зэрэштым фэгъэхыгъэ гъэтэрэзыхъынхэр УФ-м и Президент

къыфишыгъэх. Ахэр къыдэллытагъэхэу ятІонэрэ еджэгъумкэ хэбзэгъэуцугъэр аштагь, Іоныгъом и 1-м къыщуублагъэу аш куачіэ илэ хүущт. УФ-м и Президент и Джэпсалльэ зигугуу къышишыгъэхэр гъецкіэгъэнхэм пae бюджетым зэхъокыныгъэхэр фашыгъэх, аш фэгъэхыгъэу унашьор аштагь.

Адыгэ Республикаем и Лышхъэу Къумпыыл Мурат АР-м гъесэнгъэмрэ шлэнгъэмрэкэ и Министерствэ пшъэрэлъэу фиғъеуцугъэм диштэу шъолты-

рым ит гъесэнгъэм иучрежденихэм яшхапІэхэр зэтырагъэпсихъагъэх, оборудованихэр ачагъеуцаагъэх. Ильесыкіэ еджэгъум щегъэжъагъэу республикэмкэ ублэпІэ классхэм арысхэм зэкІэми шхын стыр аІэкІагъэхъащт. КІэлэеджакІохэм апае зыкI меню къыхахыгь, гуртымкэ зы шхыгъом (порцием) сомэ 56,69-рэ тифэшт. 2020-рэ ильесим мы лъэнкыюм сомэ миллиард 22-м ехуу пэуагъэхъащт.

— Мы ахьшэр шъолтырхэм зэрагъэфедэрэм пытагъэ хэльэу тыйыпплэшт. УблэпІэ классхэм арысхэм шхын стыр аІэкІэгъэхъэгъэним тынаэ тедгъэтын, ахьщи агъэфедэшт.

Урысыер зэрэпсаоу пштэмэ, а 1 — 4-рэ классхэм ащеджэрэ кІэлэеджэкло миллиони 6,8-рэ фэдизмэ шхын стыр аІэкІагъэхъащт. Аш пэуухъащт мылькур федеральнэ гупчэм шъолтырхэм афитупцыгь. 2020-рэ ильесим мы лъэнкыюм сомэ миллиард 22-м ехуу пэуагъэхъащт.

— Мы ахьшэр шъолтырхэм зэрагъэфедэрэм пытагъэ хэльэу тыйыпплэшт. УблэпІэ классхэм арысхэм шхын стыр аІэкІэгъэхъэгъэним тынаэ тедгъэтын,

ар зэхэшагъэ зэрэхъурэм ны-тихэри, кІэлэеджакІохэри рирээнхэм тыпылтын фае, — къыуагъ УФ-м просвещениемкэ иминистрэу Сергей Кравцовыим.

УФ-м и Президент ишшэ-рылькіэ мы лъэнкыюмкэ юфхэм языт зыфэдэм лъэлльэх Урысые народнэ фронтым илъялохэр. Зэфэхысыжхэм къызэрэгъялъяорэмкэ, шхын стырым игъехъазырын техниче-скэу фытегъэмгъэпсихъэгъэ учрежденихэр щылах, нахын-бэрэмкэ ахэр еджэпэ цыкlyхэр ыкы жы хуугъэхэр арых. Ахэм ашыщыбэхэр блекыгъэ лэшэгъум ия 50-рэ ильесхэм ашыгъа-гъа ыкы шхапІэхэр къыз-дыхэммыльтатъэхэри ахтых. Мы гумэкыгъор дэгъэзижыгъэ-ным шъолтырхэм япащхэм анаэ тყрагъэтэгъ, ыпшъэкіэ къызэрэхдгъэшыгъэу Іоныгъом и 1-м щегъэжъа-гъа ублэпІэ классхэм ащеджэхэрэм эзкІэми шхын стыр аІэкІэхъащтэу къя-уагъ. Джы унагъом игъот емыльтыгъэу кІэлэцыкыуухэр зэкІэ зэфэдэу агъешхэштых, аши мхъанэшхо ил.

АР-м и Лышхъэу Къумпыыл Мурат кІэлэеджакІохэм ягъэш-хэн изэхэшэн лъэшэу ынаэ тет, зэкІэ аш фэгъэзагъэхэм ижом ыкы икьюо япшъэрэлхэр агъэ-цекінхэу афигъэлтагъ.

— КІэлэцыкыуухэм ядгъэшхы-щтыр Роспотребнадзорым къыгъеуцугъэ шапхъэхэм адиштэу щытын фае. Мыщ изэхэшэн зэрифэшьуша-шэу муниципалитетхэм юф дашэ-ным мхъанэшхо ил, — къы-уагъ республикэм ишащэ.

Фэгъэктэнэгъэхэр зиэ унальхэм къарыкыгъэ кІэлэ-цыкыуухэр ары нылэп ыпкІэ хэ-мхъильэу шхын стыр зэрэтиштыгъэхэр. Джы федеральнэ ыкы шъолтырхэм зэбзэгъэуцугъэхэм къызэршыдэлтыгъэмкэ, гъ-эсэнгъэм елхыгъэ организа-циехэм яублэпэ классхэм арыс кІэлэеджакІохэм зэкІэми аш фэдэ амал ялэшт.

(Икіух я 3-рэ нэклуб. ит).

ТиIoфшIЭгъу къыхагъэшыгъ

2020-рэ ильэсүм бэдзэогъум монополием пэшүеклорэ федеральнэ күүлыкъур зызэхашаагъэр ильэс 30 хуугъэ.

Мы мәфәкіым фәгъэхығъеү монополием пәшүеклорә федеральнә күулькүум и Гъэлорышапләү Адыгә Республикаһының йылам чанәү iof дәзүшәрә республика гъезетәу «Адыгә макъэм» иобозревателәу Klarә Фатимә къыхагъәщыгь. Күулькүум иофшән шыыпкъагъе ыккى профессионализмагъе хәлтәу журналистым къызэрәриотыкырырә шытхъукә фальзегүгь, рәзениты түхтүкә къыфагъашьоша.

Монополием пәшүеклөрэ күлүкүм итариҳы 1990-рэ ильесым кыңгырау, ашыгүм апэдээ федеральна антимонопольнэ күлүкүр — РСФСР-м антимонопольнэ политикем ыкли экономикэ структуралық таңбасынан да күлүкүр. Монополием пәшүеклөрэ күлүкүм итариҳы 1990-рэ ильесым апэдээ антимонопольнэ законен РСФСР-м нэхкөнүмдөрдөн күлүкүр. Монополием пәшүеклөрэ күлүкүм итариҳы 1990-рэ ильесым апэдээ антимонопольнэ законен РСФСР-м нэхкөнүмдөрдөн күлүкүр.

щежъэ. А ильэс дэдэм тикье-ралыгьо исубъектхэм зэклэми чынپэ гъэлорышланлэхэр аашгэ-псынхэу унашьо ашыгь. 1991-рэ ильэсийн монополилем пэшүе-клоэр Адыгэ чынпэ гъэлорышла-плэ шынэ хүргэе.

1992-рэ ильэсүм кыншегъэжьагъэу Урысын итарихъкэ

апэрэ законеу «О защите прав потребителей» зыфиорэр аштагъ ыклы 2004-рэ ильэсэм нэс монополием пэшүеклорэ күллийкум УФ-м ихэбзэ унашьохэм ягъэцэктэн лынглээрэ къералыгъо күллийкоу тофышлагъ.

1997 — 1998-рэ ильэсхэм

Адыгэ чыыпэ гъэорышшаплэр УФ-м монополием пэшүеклөгъэ- нымкэ къэралыгъо чыыпэ орга- ганым икомитет хахъэцтыгъэ. 1999-рэ ильэсүм къыщегжэжь- гъэу 2004-рэ ильэсүм нэс ан- тимонопольнэ Гъэорышшаплэм антимонопольнэ политикэм, предпринимательствэм іэпүлэгъу фэхъугъэнымкэ УФ-м и Мини- стерствэ ичыыпэ структурэу юф- ёшшагь. 2004-рэ ильэсүм жьо- ныгъокэ мазэм къыщуглашшагъэу къулыхкуум ившээрьтихэр агъэ- къэки, монополием пэшүеклорэз федеральнэ къэралыгъо къулы- къур (ФАС) зэхашшагь.

квур (ФАС) зэхажаа в.
2000-рэ ильтээм шүлэл мазэм
кьышгэжээхяагээр Федеральны
закон эн «О защите конкуренции
на рынке финансовых услуг»
зыфиорэр ыкли а законыр зэ-
рагьэцаклэрэм льыпплэгъэнрыр
монополием пэшүеклорэ кьу-
лыкъум ыдшъяа ралхъяаг.

2004-рэ ильээсүм кыышцулах гээд непэ кызынэсэгтэй эм монополиим пэшүеклорэй федераль нэ куулькум и Гээлорышиалыг Адыгэ Республикаем щигээм аанахьэү ынааэ зытыргийгээтийгээр унэе предпринимательхэм, хызымэт субъектхэм ядэо тхыльт хэм ахэппльэгъэнэр ыкын зэхэ фыгъянхэр ары. Джащ фэдэу республикэм иэкономикэ хэхью

ныгъэхэр ышынхэмкэ зиягъэ
къэклорэ, зэнекъоку шыкIэр
тэрэзээ зымыгъэфедэрэ пстэу-
ми пшьэдэкIыжь ягъэхъыгъэним,
гъецкIакло хэбээ къулыкIухэм
ыкIы чыгIплэ зыгъэлорышIэжын-
пIэхэм явшъэрьльхэр шуагъэ
къытэу агъэцкIэним мэхъянэ-
шхо раты.

Джаш фәдәү хәбзәгъезуцугъэм къыдильтырә лъяныкъо пстэури гъецкілгъэнүр, рекламәм, къэралыгъо ыккі муниципальна фәлә-фашләхәм язаказхәр, нәмыкілхәри зәшіхәгъянхәм лъыпътэгъэнүр монополиен пәшүекъогъэнүмкә федеральна къулукъум АР-мкә и Гъэльорышапілә ишпшәрлы шъхъаңа щыт. Аш нәмыкілә монополиен пәшүекъогъэнүмкә федеральна къулукъум естественнә монополиенә *lof* зәрашләрәм гъунә лъефы. А *lof* шәнүр зыфитегъепсихъағъәр ахәм къыдағъэкіләрә товархәр, ағъецкіләрә фәлә-фашләхәр къызыләкіләгъехъанхәмкә зәкіләми зәффәдә амал яләнүр ары.

Мы мафэм ехъулэу Гъэло-
рышлаплэм зэклемки нэбгыре
11 лут. Ахэм ахэтых монополи-
ем пашуеклорэ къулыкъур
Адыгейим зыщиззехащаагъэм къы-
шыублагъэу юф щызыишлэхэрэр
ыкыи езыгъэжъягъаклэхэри.

УЗ ЩЫНАГЬОМ ПЭУЦУЖЬЫХ

Зэпахырэ узэу коронавиру-
сыр ѵынагъоу зэрэштым,
ащ Адыгейм зышимыу-
шъомбгъунымкIэ шIэгъэн
фаяхэм, гриппым зышау-
хъумэным пае цIыфхэм
шIокI имыIэу вакцинэр зэ-
рахалъхъащтым шIофы-
гъохэм защишегуущыIэгъэхэ
игъэкIотыгъэ зэхэсигъо
тыгъуасэ зэхийшагь Адыгэ-
им ыкIи Пиызэ шъольтыр
ащыпсэурэ быслымэнхэм
я ДиндэлэжьсанIэ.

Іофтхъабзэм хэлэжьагъэх АР-м
псаунгыгъэр къэухъумэгъэнымкэ
иминистрэу Мэрэтыкъо Рустем, Адыгэ
Республикэм лъэпкэ Іофхэмкэ,
Іәкъыб къэралхэм ашыпсэурэ тильэп-
къэгъухэм адырялэ зэпхыныгъэхэмкэ
ыкчи къэбар жыгъэм иамалхэмкэ и
Комитет итхъаматэу Шъхъэлэхъо
Аскэр, Мыекъопэ къэлэ клиническэ
сымэджэцым реанимациемкэ ыкчи
интенсивнэ терапиемкэ отделением
ипащэу Вэкъашэлэ Рустем, республи-
кэм иимамхэр.

Министрээр зэхахьем кызыэрэщиуагэмкэ, коронавирусыр кызыжэхъягээм кыышуяблагъяу республикэмкэ аар кызыпхыхъягъяхэм япчьягъяа процент 0,6-рэ мэхъу. Непэрэ мафэм ехүүлээгъэльзэшыгъя шыккэм тетэү IoF ашээ, цыифхэр кызыэрэраухьумэштхэм пыльых.

«ЭкоЦентрЭм» къеты

Бизнесым пылъхэми агъэфедэнэу

ООО-у «ЭкоЦентр»
зыфиорэм иинтернет
нэклубъю «унэе кабинет»
ил. Ар физическэ лицэхэм
ямызакъоу, бизнесым
пышхэми агъэфедэн
альэкынэу щыт.

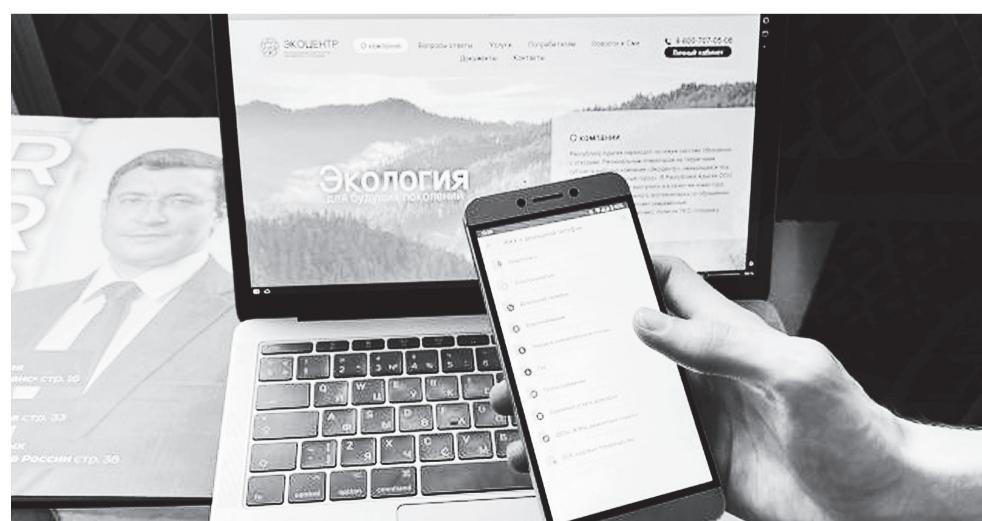
— «Унээ кабинетым» Йоф зэришлэрэм тэльтийлээзээ зэрэдгъяунэфигьэмкіэ, республикэм шыпсэухэрэм ар чанэү агъэфедэ. Ашкіэ хэккыр зэрэуащырэм ыуасэу къафальтаагъэр, атыгъэр, къенагъэр зэраггъашлэ, квитанциехэр афахыыфекіе емыжхэу къыдахых. Аштетэу юридическа лицэхэмий, унээ предпринимательхэмий ар агъэфедэн альэкшит, — къыгуагь «ЭкоЦентрэм» и Алыга шынгээр къутама икомерческа

ЭкоЦентр
региональный оператор по обращению с отходами

отдел ипащэ игуадзэ Елена Гапиевичам
«Унээ кабинетым» ахэм зыщатхыным
пае «юридическое лицо» зыфиорэ ка-
тегориер къызыгупхын, ИНН ыкы КПГ
зыфилохэрэм ящыклагъэр арыптхэнышь
электронн эдрессыр щыгъэнэфэн фае
Уиунээ нэкүгбгьо пыдзэфэ пытэхэр
зэрэуаццыштым пае зээгэгыныгъезу
шыпшыгъэр. счетхэр ибгъотшых.

*ООО-у «ЭкоЦентр» зыфиюрэм
и Адыгэ шъолъыр къутамз
ипресс-къулъыт*

УблэпIэ классхэм арыс кIэлэеджакIохэм зэкIэми шхын стыр аIэкIагъэхъащт

Адыгэим иеджапIэхэр фэхъазырых

(Икэух.)

Мы ильэсүм щегъэжьагъэу гъомыла-
пхъэхэм ящэфын фэгъэзгъэштхэр
муниципалитетхэр ары, ыпекэ а пшъе-
рлыр еджапIэхэм ящащхэм агъэца-
кэштигъ. Мыш фэдэ eklonlakem шуагъэ
къизэртыштым щеч хэлъэп. Джы
зэрхэурэмкэ кIэлэеджакIохэм ягъэшхэн-
кэ пшъэдэкыжь зыхыштыр учредите-
лэр ары.

Шъолтырхэм ящащхэм зэхашэрэ
планернэ зэхсэгъохэм муниципалитет-
хэм ялIыкIохэр къарагъэблагъэхээз,
тхъамафэм зэ Iофхэм язытет тегущыIэхэ-
зэ ашынэу агъэнафа.

— КIэлэцыкIухэм арагъэшхыщт шхы-
ныгъохэр зыфэдэштхэм якъыхэхын
шъолтырхэм агъэхъазыры зыхыкэ, ахэм
япсауныгъэ изытет диштэу яшоигонон-
гъэхэр къыдальтытэнхэ амал щилэ хуугье.
Мы Iофыгъом ны-тыхэри къыхэлэжжэн-
хэ альэкъыщт. Гурытымкэ зы шхыгъом

сомэ 50 (пчедыжышихэм) е сомэ 75-рэ
(щэджэгъуашхэм) тефэмэ, ны-тыхэм
мазэм сомэ 1000 — 1500-рэ фэдиз
экономие ашын алъэкъыщт. Ар унэгъуа-
бэхэмкэ ахъщэ макIэп, IэпIэгъушу
афхъушт, — къыщауагъ УФ-м просве-
щениемкэ и Министерствэ. — Ау мыш
дэжьым анах шхъялэр кIэлэеджакIохэм
къаратырэ шхыныр агу рихыныр, ар
шэпхъэшхэм адиштэнир ары. Сыда
пюмэ, еджапIэхэм ахэт шхапIэхэм
ащыуауагъырэ гъомылапхъэхэм язытет
ны-тыхэри, кIэлэеджакIохэри ымыгъэ-
разэхэу бэрэ къыхэкыигъ. Джы а гумэ-
кыгъор дэгъэзижьгъэ хуущт.

КъызэртIуагъэу, ильэсүкэ еджэгъум
щыублагъэу Адыгэим ит еджапIэхэм
яублэпIэ классхэм арысхэм ыпкэ хэ-
мыльэу шхын стыр аIэкIагъэхъащт.
Унагъом игъот емылтыгъэу, шъолты-
рим икэлэцыкIу мин 25-рэ фэдиз мыш
къыхибутигъет. АР-м и Лышихъэ ишшэ-

рылъкэ кIэлэеджакIохэр зэрагъа-
шхэхэрэм, шхыныгъор зыхашыкырэ
гъомылапхъэхэм язытет зыфэдэм пы-
тагъэ хэльэу профильнэ ведомствэр,

муниципалитетхэр, ны-тыхэр лыыпльэ-
щтых.

**Къэзигъэхъызырыгъэр
ТХЬАРКЬОХЬО Адам.**

Пенсиехэр

Узыфаер къыхэпхын уфит

2020-рэ ильэсэу тызыхэтыр къызехъэм
къыздихыгъэхэм ащыщ цыфым IофшIэгъэ
ильэсэу илэр зыщыгъэнэфэгъэ тхылтыр
(трудовая книжка) электроннэ шыкIэм тетэу
гъэпсыгъэнэу зэрашыгъэр.

щымыIэмэ, почтэмкэ тхылтыр
фигъэхын фае. Iоф зышхэхэрэм
шыкIэу зыфаехэр тыгъэгэзэм
и 31-м нэс къыхахинэу щит.

Электроннэ шыкIэм тетэу
гъэпсыгъэхэм афэдэу, зытеты-
гээ тетэу къэнэжигъэ тхыл-
хэми ищыкIагъэ хуугье игъом
дагъэхъаныр IофшIэпIэ чыпIэр
къэзитихэрэм явшэрылтэу
къэнэжы. 2020-рэ ильэсэр
имыкIызэ «итрудовой книжке»
зыфэдэштим фэгъэхыгъэ льэу
тхылтыр къэзимытыгъэхэм
нахыпекэ ялагъэхэр къэнэжы-
щтых.

Электроннэ шыкIэм тетэу
гъэпсыгъэ тхылтым ихагъэм
фондым интернет нэкIубгью
щыгъэпсыгъэ «унэе кабинетым»
е къэралыгъэ фэIо-фашIэхэм
япортал ушеплын пльэкIыщт.
ИщыкIагъэм тхапэм тедзагъэу
къайхын уфит. Ар IофшIэпIэ
чыпIэр къюзитыгъэм имыза-
кью, Пенсиехэмкэ фондым
иьэйорышIапи, МФЦ-ми къа-
щуутыщт.

Организиехэм цыфыр Iоф-

шапIэм къаштагъэмэ, аштэгъа-
хэм иоIофшIэн зэхъокыныгъэ
горэ фэхъуугъэмэ е IофшIэгъэ
ильэсхэр зэрытхэгъэ тхылтыр
зыфэдэштэри зэблихуугъэмэ ары
къэбарыр Пенсиехэмкэ фондым
къызыфатхэхыэр. Къыхэдэш-
щымэ тшIонгъор, IофшIапIэм
цыф къаштагъэмэ е IукIыжыгъ-
эмэ, ащ фэгъэхыгъэ унашьор
къыздэхыгъэм үүжирэ мафэм
шомыкIэу фондир щагъэгъозэн
зэрэфаер ары.

Адыгэимкэ IофшIапIэхэм
аIутхэу электроннэ шыкIэм
тетэу итхылт гъэпсыгъэнэу къы-
хэзыхыгъэр нэбгырэ 2595-рэ
мэхъу. Нэбгырэ 48482-мэ яоIоф-
шIэн фэгъэхыгъэ къэбархэр
Пенсиехэмкэ фондым ичыпIэ
органхэм къафэкIуагъ. IофшIэпIэ
чыпIэр къэзитихэрэм ащы-
щэу 3652-мэ электроннэ шыкIэм
тетэу гъэпсыгъэ тхылхэм
япхыгъэ къэбархэр къагъэхы-
гъэх.

**УФ-м Пенсиехэмкэ
ифонд и Кытамэу АР-м
щыкIэм ипресс-къулыкъу.**

Ащ IофшIэпIэ чыпIэр къэ-
зытыхэрэм кадрхэм ягъэо-
рышIэнкэ яоф нахь къегъэ-
псынкэ. Джаш фэдэу цыфым
иоIофшIэгъэ ильэсхэр, иоIофшIэн
зэхъокыныгъэрэу фэхъуугъэхэр
зэрэхыгъэхэм ынаIэ тетыним-
кли амалышоу щит.

IофшIэгъэ ильэсхэр зыщы-
гъэнэфэгъэ тхылтыр электроннэ
шыкIэм тетэу гъэпсыгъэшт-
мэ цыфым ежж ишоигононгъэ
тетэу къыхихын фит. Ар нахь
тэрэзэу ылтыгъэхэм, адре-
тхылтыр нахыпекэ ялагъэр
къодыштэп.

Цыфым «итрудовой книжке»
электроннэ шыкIэм тыригъэх-
аштмэ, хяуми зытетыгъэм тетэу
къыгъэнэжыщтэ къыхихын
фаеу зэрэштим фэгъэхыгъэ
тхылтыр IофшIэпIэ чыпIэр къе-
зыгъэхэр ары къыIеkэзгъэхъан
фаер. IофшIэн зэфыщытыкъэхэм
афэгъэхыгъэ унашьоу УФ-м и
Правительствэ ыштагъэм къы-
зыдэлтыгъэу ар зыщагъэ-
цэкIэн фэе пIальэр мы ильэсүм
ичъэпьюгъу мазэ и 31-м нэс
льягъэхъяшт.

IофшIапIэ зеритыгъэм ежж
ышхъэкIэ IækIигъэхъан амал

коронавирус :
официальнэ къэбар

**Нэбгырэ
3308-мэ
къахагъэ-
щыгъ**

Шышхъэум и
26-м сыхыатыр
10-м ехъулIеу
зэпахырэ узэу
коронавирусыр
Адыгэим щыпсэурэ
нэбгырэ 3308-мэ
къахагъэшыгъ.

Ахэм ащышу нэбгырэ 479-
мэ язазх (чэц-зымафэм
нэбгырэ 17 хэхъуагъ), хувь-
гъэр — 2803-рэ (чэц-зы-
мафэм 17 хэхъуагъ), зидунай
зыхъожыгъэр нэбгырэ 26-рэ
(зи хэхъуагъэп).

Нэбгырэ 3308-республи-
ликэм имуниципалитетхэм
атогошагъэу:

- Мыекьюап — 1056-рэ,
- Тэхүтэмыкье районыр — 635-рэ,
- Красногвардейскэ районыр — 413-рэ,
- Мыекьюопэ районыр — 306-рэ,
- Адыгэкъалэ — 272-рэ,
- Теуцожь районыр — 270-рэ,
- Кошхэблэ районыр — 186-рэ,
- Шэуджэн районыр — 89-рэ,
- Джэджэ районыр — 81-рэ.

АР-м и Парламент

ПсыыгъыпIэм епхыгъэ Ioфшэныр лъагъэкIуатэ

Краснодар псыыгъыпIэм гумэкыгьоу кытыхэрэм АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм ипащэхэмрэ идепутатхэмрэ мызэу-мытгоу ягуу ашыгъ. Аш изытет зэригъэшэнэу, Ioфыгьохэр дэгъэзыжыгъэ зэрэхүүтүм дэлжьэнэу комиссие Парламентим зыщизэхашаагъэр 2012-рэ ильэсир ары.

ПсыыгъыпIэм епхыгъэ псэуальхэм, чыгу Iахъэу зыпарэми щымытхыгъэхэм ягъефедэнкіэ, федеральнэ мылькум хэхъэрэ объектхэр учет шыгъэнымкіэ законхэр гэцэктэйнхэм, Краснодар краим ыкли Адыгейим япсэулэу кытэулхэм геологическэу ыкли экологическэу иягъэ зэраригъэкырэр дэгъэзыжыгъэнэу аш Ioфдишагъ.

Комиссием хэтхэр псыыгъыпIэм гьогогъуитлурэ щылагъэх, пащхэри ягъусэхэу кытэуль чыпIэхэр кваплыхахаагъэх, нэпкхэр зэрэгтээптигъэхэм язытет зэррагъэлъэгъугъ, мызэу-мытгоу зэхэсигъохэр, Iэнэ хъураехэр зэдьизхашаагъэх.

Джыри мы Ioфшэныр лъагъэкIуатэ. Адыгейим и Парламент и Тхаматэ Владимир Нарожнэмрэ аш игудзэу Шъэо Аскэрэ джырэблагъэ псыыгъыпIэм клогъагъэх. Ушхъягъу шхъяаэу аш фэххуу гъэр ыгыгъыпIэм псэуитым лъэшэу кызэрэшыклагъэр ары.

Парламентим иллыклохэр Краснодар псыыгъыпIэм ипащэй Игорь Бодоловым, инженер шхъяаэу Владимир Грищенкэм, псы биологическэ къэклуапIэхэм альыппльэгъэнимкіэ ыкли къэгъэгъунэгъэнхэмкіэ къэралыгъо кулыкъум Пшыз шольтырымрэ Адыгейимрэкіэ иотдел ипащэй

Янекъо Аслъан, нэмикхэм алыкагъэх.

Ioфыгьоу непэ щыгъэхэм лъенкыуитлур зэдатегуущыагъ. Псым кызэрэшыклагъэм кыхэкIэу, субъектитлум яхызмэтшланIэу пцэжыхууным пыльхэм ашыгъеу плыимэ мыгъэ зэрарышхохэр ашыгъэх, пындлэжхэми аш имэклагъэ зэхашагъ. ПсыыгъыпIэм ипащэхэм псым лъэшэу кызэрэшыклагъэм гумэкыгьоу кызэртирым кыдьрагъэштагъ. Мы псэуальхэр зыщылэм кыщегъэжкагъеу аш фэдэ аперэу кыхэкIыгъ. Ахэм

осетрэр зыщахъурэ хызмэтшланIэу Адыгейим итхэм ашыгъ, псыхьоу Псэкъупсэ псыыгъыпIэм зыщыхэлэдэжкэрэм дэжь щылагъэх. Тыдэки псыр зэрэшы-

Ар-м и Лышхъэу КъумпIыл Муратрэ Краснодар краим игубернаторэу Вениамин Кондратьевымрэ яшIушагъэкіэ псым ычIэ игъэкъэбзэн ишIухъанэу сомэ миллиарди 9 къэклорэ 2021-рэ ильэсийм къатIушищт.

кызэралуагъэмкіэ, кымафэм күушхъэхэм ос зэрашмынагъэмрэ оцххэр зэрэмакIэмрэ ушхъягъу шхъяаэу аш фэххуу гъэр.

ПсыыгъыпIэм псэу къина гъэм икууагъэ зэрагъэшэнэу зэлукэгъум хэлажьэхэрэр къуашъокэ техагъэх. Нэужым гидротехническэ псэуальхэр къаклюу зэралыгъэх, пцэжыье лъэпкъеу

макъэр, псы чээм ятээр изы зэрэхуугъэр нэрыльэгъу афэхуугъ.

Владимир Нарожнэмрэ Шъэо Аскэрэ яеплыхыкіэ кыралотыкызэ, ос-оцххэр зэрэмакIагъэхэм имызакью, ыгыгъыпIэм ычи, псыхьохэр аш зыщыхэлэдээр чыпIэхэмийтээр боу арлыг зэрэхуугъэм, зэрэшоихэм яягъэ къаклюу зэралыгъэх, тэрэм кыклагъэштагъ.

Краснодар псыыгъыпIэм игъэфедэн епхыгъэ Ioфыгьохэм язэхэфын ежь мы псэуальхэм, Кубань ибассейнэ псы ГээлорышланIэ, УФ-м и МЧС и ГээлорышланIэ АР-м щылэм, муниципалнэ образованихэм, нэмик кулыкъум ыкли ведом-

ствэхэм яллыклохэр кызэрэхагъэлэжкагъэхами Владимир Нарожнэм кыкыгъэштагъ.

ПсыыгъыпIэм инженер шхъяаэу Владимир Грищенкэм кызэриуагъэмкіэ, АР-м и Лышхъэу КъумпIыл Муратрэ Краснодар краим игубернаторэу Вениамин Кондратьевымрэ яшIушагъэкіэ псым ычIэ игъэкъэбзэн пэлхъянэу сомэ миллиарди 9 къэклорэ 2021-рэ ильэсийм къатIушищт.

Непэ зиггүү тшыгъэ пстэр субъектитлум зэдэрьялофу зэрэштыр нафэ, — кылуагъ АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Тхаматэ игудзэу Шъэо Аскэр. — Ильэс 44-м кыкыцоц псыыгъыпIэм ычIэ ятээр бэу Ѣзыэрэу гоогъ. Аш ыпкъ кыкыкыкэ, проценти 10-кэ ар нахь цыкыу хуу гъэ, псэуитым кубометрэ миллион 300 кышыкагъ.

Шъэо Аскэр кызэриуагъэмкіэ, псыыгъыпIэм иофишэн фэгээзэгъэ кулыкъухэм Ioфыгьоу непэ кытыххэрэр, ахэм ядэгъэзыжынкіэ шлэгъэн фаяхэр зыщыгъэнэфэхъэ тхылхэр охтэ благъэм къагъэхэзьырьштых. Нэужым Краснодар краим иллыклохэри кырагъэблэгъэнхэш, АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм изэхэсигъо Ѣзытуущыгъэштых.

АР-м и Лышхъэу КъумпIыл Мурат Краснодар псыыгъыпIэм игъэфедэн епхыгъэ Ioфхэм лъэшэу ынааэ атет. Псыхьоу аш хэлэдэжкхэрэр гээвээзэгъэнхэ фаяу зэрэштыр кызыншагъэ джэпсалье УФ-м чыюпсым икъэклуапIэхэмкіэ ыкли экологиимкіэ иминистрэ фильтэхыгъ ыкли мы Министрствэр ашкіэ къотэгъуу кыифэхуугъ. АР-м и Лышхъэу ишушлагъэкіэ псыхьохэм язытет улъэклугъэ хуу гъэ.

ХҮҮТ НЭФСЭТ.

Цыфымрэ искуствэмрэ

Кавказыр ыкIи къушъхъээр

КъокыпIэм щыпсэурэ цыф лъепкъэм искуствэмкэ я Къералыгьо музееу Мыекъуапэ дэтэм къэгэльэгъоныкIэу къышызэуахыгъэм джары ыцIэр.

Мыщ Адыгейм исурэтышхэм ашыщхэр, Краснодар, Ставрополь, Пятигорскэ ыкIи къош республикэхэм ясурэтышхэр хэлажьэх. Къеклокыре зэпахырэ узым ыпкь къикIеу пэлъэ къихъэм унхэм зэтебутаьгуу арысыгъэ цыфхэр джы зеклон-зыплыхъанми, къэгэльэгъонхэм, музей экспозициякIехэм лъешу афээшыгъэх. Шыпкьэ, тапэкIе купы-шхохэр ахэм ашызеклоштыгъэм, джы хъурэ-шээрэм ельтыгъэу, нэбгыри 5 хъухэу ачлахъахьэх, маскэхэр ыкIи йальхээр агъефедэх.

«Кавказыр ыкIи къушъхъээр» зыфиорэ къэгэльэгъоныг хэти ипсэупIэ щыпIэ къиролтыкIэу гъэпсыгъэ. Адыгемкэ Манакьян зэшхэм ялофшагъэхэр мыщ хэлажьэх. Мыхэр Адыгейм щыпсэ-угъехэм, ясурэтхэм къащаагъэхэр

ермэл лъепкъым икъушъхъээр архы. Къушъхъэхери цыфхэм афэдэх: зандах, ишыгъэх, ушъэгъэ-пытэу зэхэлтих, сакъых. Сурэтшыгъэ-Іешшагъэхэм уяллызэ, цыф зэфэшхъафмэ ясурэтхэм зэфэдэнгъэу ыкIи зэтекIыныгъэу ахэлтыр ольэгъу. Шыо зэфэшхъафхэр — уцышьор, дышшэшьо-хяллышьор, къэтэбэ теплъэр зиIэ уц шхъуантIэр, къушъхъэпс къабзэр, псынкIеочь лушашъэр, псыкьефхэр ор макъэр ашыз-хеошIэ.

Къэгэльэгъоным игъэхъазырын-зэхэшэнкэ КъокыпIэм имузей ифонд бай хэль сурэтхэр мыщ щагъефедагъэх. Экспонат мин пчагъэ хъурэ фондыр къэгэльэгъон-экспозициякIехэр агъепсынхэмкэ лъешу къашхъапэ. Онлайн шыкIем тетэу сайтым ragtayuchoxesh.

ахэм искуствэр зикласэхэу, яплын хъэхэр» зыфиорэ къэгэльэгъоным юф штоигъоныгъэ зиIэхэр агъразэх. Мы

мазэм ыкIем нэс «Кавказыр ыкIи къуш-

хъэхэр» зыфиорэ къэгэльэгъоным юф ышшэшт.

ДЗЭУКЬОЖЬ Нуриет.

Щынаагъо апыль

«Россети Кубань» зыфиорэм и Адыгэ къутамэ иофишхэм трансформаторнэ подстанцииту чадзыжыгъэхэу Шэуджэн районым къышагъотыгь. Электричествэм епхыгъэ хызмэтшапIэхэр инвентаризация зашыхэм, псэуальхэр агъенефыгъэх.

Зэхэубытэгъэ трансформаторнэ подстанциехэр къуаджэу Мамхыгъэ ыкIи къутырэу Свободный трудым адэтих. Ахэр зыехэр къутамэм зыкыифагъээзэнэу энергетикхэр къяджэх. Джаш фэдэу телефон номерхэу 8-8772-59-22-27-мкIэ; 8-8772-59-23-27-мкIэ теонхэ е электрон-нэ почтэм иадресэу AndrosovaTS@adseti.ru зыфиорэр къызфагъэфедэн альэкшт.

«Россети Кубань» зыфиорэм шьугу къегъэкыжы, электричествэм епхыгъэ объектыр

щынаагъо зэрэштыр. Аш техническэ шапхъэу пыльхэр агъецакIэхэ зыхыкIэ хэшшыкI физиэхэр архы eklopIэнхэу Ѣытхэр, армырмэ тхъамыклагъо къыкIэллыкIон ылъэкшт.

Энергетикхэм цыфхэм закыифагъазэ мыщ фэдэ псэуальхэр апэгъунэгъо Ѣытхэхъумэ сакыныгъэ къызхагъэфнэу, подстанцием благъэу къэрымыхъанхэу, трансформаторыр зычэтийм ичпэе ыуамыхынэу, ток зэрхылорэ гъучычым емызбийхэу, аш фэдэ гъучы-

чыр чыгум хэлъы хъумэ, метри 10-кIэ нахь гъунэгъоу емыкIопIэнхэу.

Электричествэр къэзитырэ оборудованием юф ымышшэу шъурихыллахъэмэ, «Россети Кубань» зыфиорэм илиние пльыр ителефон номерэу 8-800-220-02-20-м ыпкIэ хэмийлэу шүтеон шульэкшт.

«Россети Кубань» зыфиорэм и Адыгэ къутамэ Пшызэ ыкIи Адыгейм имуниципальнэ образовани 8-мэ электроэнэргиер алэклегъахьэ. Ахэр Мыекъопэ,

Джэджэ, Шэуджэн, Кощхэблэ ыкIи Красногвардейскэ районхэр, Мыекъуапэ, джащ фэдэу Краснодар краим ит Шытхъээ

Хыкум приставхэм къаты

Административнэ пшъэдэкIыжь рагъэхъыгъ

КъэлэпIупкIэр зэrimытырэм къыхэкIэу Мыекъопэ районым щыпсэурэ хъульфыгъэм административнэ пшъэдэкIыжь рагъэхъыгъ. Мыщ фэдэ унашьо хыкумым ышыгъ.

Исабыитly атефэрэ ахъщэр аш афызэкIигъэкложын зэрэфаер зэрйт тхъапэр хыкум приставхэм я Мыекъопэ район отдел къылэкIехъагь. Ипшээриль зэrimыгъэцакIэрэм ыкIи зызэригъэ-былтырэм къыхэкIэу аш лъыхунхэу рагъэхъагь.

Хыкум приставхэм зэхашэгъэ юфхъабзэхэм яштуагъэкIэ хъульфыгъэр зыдэштырэ агъенефыгъ. А уахътэм ехъулэу къэлэпIупкIэм итынкIэ чыфхэр тельыр сомэ мини 100-м ехъугь.

Хыкум приставым ар къыдилыти, административнэ протокол зэхигъэу-

цуагь. Мыекъопэ районым ихыкIум участкэу N 2-м изэгъэшлүж хыкумымыш хъульфыгъэм лажэ илэу ыльтытагь ыкIи мэфи 10-м тельтэтэгъэ административнэ арест тырилхъагь.

Аш фэдэ eklopIакIэм шуагъэ къытагь, хъульфыгъэм тельыгъэ чыфэм щыщэу сомэ мин 40-р къыпшынжыгъ, адээ къэнагъэри исабийхэм шэххэу афызэкIигъэкложыштэу гушыIэ къаритыгъ.

Хыкум приставхэм я Федеральнэ къулыкъу Адыгеймкэ и Гъэйорышилэ пресс-къулыкъу.

ҮНЭГЬО ПЫТГЭХЭР КЪЭРАЛЫГЬОМ ИБАЙНЫГЬЭХ

Ахэм ашыц непэ тигъэзетеджэхэр нэуасэ зыфэсшыхэмэ, ящылэклэ-
псэуклэ бэмэ щысэтехыпэ афехьумэ тшоицьор. Ар Туцожь
районымкэ Очепщие щыпсэухэрэ Делэктэ зэшхъэгьусэхэу Рэшыдэрэ
Мариетрэ унагь.

Іэх, дэгьо мэлажьэх, мэпсэух. Ахэм шьэйтүрэ пшэшши-
плырэ къаклэхуяжыгъэх. Зэкэми ашьэрэ гъесэнгъе-
я. Кытльэхсир анахыжьэу Шыхам ары. Районим и
ДОСААФ инструктор. Аш ишхъэгьусэу Фатимэ фэдэ-
нысэ ултыхуягъэки бъотынэп. Яшьашьэу, сипхъорэльфэу
Заремэ тышгушуулы. Пшизэ къэралыгъо университэтым
ижурфак къуухыгъ, аш къычы-
гъенэжыгъэу журналистикэм-
кэ щыргэаджэх, кафедрэм
ипащ игуадз, доцент, филоло-
гие шынэгъэхэмкэ кандидат.
Заремэ льфыгъиту ил — Сэтэнаэрэ Джамбулатрэ. Шыхам
ыкью Мурат экономист.

Шамсудинэрэ Эдикрэ Мые-
куупэ хуупхьэу щэлажьэх.
Шамсудин ыпхью Сайдэ «Рос-
сельхозбанком» иотдел ипащ,
нахыкэу Бэллэ Пшизэ къэралыгъо
университетир къуухыгъэу
дизайнерэу иоф ешээ. Эдик
ыпхью Маринэ Краснодар и
Гупчэ округ и МВД къулыкүр
щехы, ыкью Аслын шэхэй
хирург хуущт. Ахэм унагьор
ашгушуулы.

Зэшхъэгьуситур зы щын-
гъэх гьогу зыдызэдтихэ-
хэхэр ильэс 61-рэ хуугьешь,
зым йэпэзырэр адырэм кын-
штэжьизэ, зэфэсакхээзэ
зэдэпсэух. Мариет ипсауныгъе-
тээклю къызэрэзэшынкъуагьэм
феш ыгуу къызэрэдашэштым
зэрэунагуу пыль.

Шэн-хэбзэ гъэнэфагъэхэм
зэшхъэгьусэхэр арыгүузэхэ-
зэ зэрэпсэухэрэм фэшыхыт
якланхэми, ахэм къаклэху-
хэхэрэми иофшэнэры шу аль-
гоу, адыгагьэ ахэлтэу, үшэу
псэухху, лажьехэу, еджагъэхэу
зэрэххуэрэр.

Ау ахэм ягугуу къэтимы-
шыизэ унагьом ышхъэу, ятэжь
плашхэхэм ларакъом ишэн-хабзэу
къагъэнагъэхэр лыгыгъэктэ-
гъэнхэм пыль Делэктэ Рэшыдэ
ищынэгъэх гьогу къаклэу нэуа-
сэ шыуфэшын. Пчыхыалыкъое
еджаплэр къызеехуым, Красно-
дар монтажнэ техникумым ще-
джагь.

ЯЛЫГЫГЪЭХЭР ДЭГЬОУ АПЛУГЬЭХ

Делэктэ Рэшыдэрэ Мариетрэ
яшьэуиш щынэгъэм исыд
фэдэрэ лынэхокъоли щысэте-
хыпэу мэпсэух.

— Сишхъэгьуси, сэри тына-
сыпшую тэлтэйтэ, — ило Рэ-
шыдэ. — Сэ ильэс 86-м, Ма-
риет — 84-м тежьагь. Ильэс
61-рэ хуугьэу тызэгъигъушь, зы-
мафи тыгу хэзэрэгъэгъигъэп.
Тишиахэу Шыхамы, Шамсу-
дини, Эдики унэгьо дэгъухэр
ашагъэх, блэгъэ дэгъухэр ти-

ЯХАПИ МАФЭ, ЯХАТИ АГЬЭБАГЬО

— Мы хаплэм тыкъызитыс-
хыагъэр 1963-рэ ильэсир арьшь,
хъяр нэмийк кытэхуулагъэп,
тфэмаф, ари тинасып къыхыгъ,
— кьеуатэ Рэшыдэ. — Алахым
тыфэрэз, тызфэнэыкъ щымыэу
тэпсэу.

«Улажьэмэ лыжь пшхын» ало,
тышхъахырэп, гухахь хэд-
гүатээзэ тэлажьэ. Хэтэрикхэр
пасэу гъэфэбаплэм къыщите-
гъэых. Помидори, щыбжий, нэшэбэгүү тищыгъэгъэр зэкэ
ащ къычытэхы. Бэдзэрым ты-
клюрэп. Хатэм къэби, джэнчи,
картофи, къэбаскы, адыгэхэм
къагъэхы хабзэр дэт, — ило
Рэшыд. — Натрыфим хъэр,
коцыр хэтэхъаджэш, чэтхэм
ятэгъэшхы. Чэт 70-рэ тиэшь,
тильфыгъэхэр къэнкэ щыкъэ-
хэрэп. Былымышхъэхэри, тхъа-
чэтхэри зэрэтихъо юштыгъэр
ашээ, ау амал тимыэж зэхүүм,
ахэм ауж тикигъигъ. Хатэм
дэлажьэхэрэр сэрырэ Шыхамэр.
Аш мотоблокымкэ чыгур къе-
гъэушьэбы, уцыжыр егъэкло-

ды, уци тыси илэп. Сэ пчэдийж
нэфшыагъом сыдахьэ, тигъэм
ышьо къэлплифэ сэлажьэ. Ари
ипсауныгъэмкэ дэгь.

ДИНЛЭЖХЭМИ АХЭТ

Делэктэ Рэшыдэ итеплэ-
кли изеклиякэкли а зыфилогъе-
ныбжыр зыми ритырэп. Лы
губзыгъэ үшэу, ренэу нэгү-
шюу, шыыпкъагьэ хэлтэу, ныб-
дэгжьуу шаагьо щыт. Ижабзэ
къабзэ, бай.

Амал илэмэ, районими,
Адыгэхали нэшхъэигьо къа-
шыхъугъэмэ, ячыл ефэндир
игусэу ащээ. Етлани ар зэ-
клюпхыагъэу, шынкэу, зэ-
клюжьэу фэпагъэу, адыгэ палор
къеклоу щыгъэу цыиф купэу
зыхэтхэм къахэшшу щыт. Зэрэ-
губзыгъэр, үшгыгъэ хэлтэу, зэ-
клюжьэу зэрэгүүшьэрэр ашэшь,
къеклонлагъэхэм ацэлэ къин
зилэ лаакъом къыфэтхуаусыхэ-
жынэу нахыбэм къыхахырэр
Делэктэ Рэшыд ары.

ЧЫЛЭ ИОФШЭНХЭМ ЯКЛЭЩАКЛО

Делэктэ Рэшыдэ итеплэ-
кли изеклиякэкли а зыфилогъе-
ныбжыр зими ритырэп. Лы
губзыгъэ үшэу, ренэу нэгү-
шюу, шыыпкъагьэ хэлтэу, ныб-
дэгжьуу шаагьо щыт. Ижабзэ
къабзэ, бай.

Псэуплитумэ къэхлишэу
адэтхэр къабзэу аргээгээхь.
Очепщие икъэхэлтилтэ джинээз
нэмазхэр зыншынхэгэ барь-
хэхэр аашашыгъах. Ахэм яг-
элпинкэ мылькукэ къаделагъэ-
хэу районим ипащэу Хячма-
мыкъо Азэмматрэ Краснодар
щыпсэурэ якланэу Пышатдэ-
къо Рустланэрэ зэрафэрэзэр
къел.

— Тикъуаджэ мы аужырэ
ильэс зытцүүм хэхъоныгъэшүү-
хэр зэришыгъэм тышгушуу-
кы, — ило Рэшыдэ. — Куль-
турэм и Унэу чылэ гупчэм итыр
ыгызэл дэдэ, теплэаджэ хуу-
гъагьэ. Ти Лышхъэу Къум-
пил Муратэ сомэ миллион 27-
рэ къытфаригъэлтилти дэхэ
дээрэ аригъэшыгъигъ. Спор-
ткомплекс зэтэгэпсихыагъэри
бэрэ пэмльзэу аухыщт. Очеп-
щие иурам шьхыаэу Лениним
ыцэлэ щытэу километрилым
ехъу зикъыхыагъэм асфальт
тырагигъэлхъагь. Аш феш
тикъоджэдэсхэм ацэлэ ипсаун-
ыгъэ пытэнэу, шлоу, дэгьоу,
дахэу щылэр къыдэхъунэу ты-
фэлъяло.

НЭХЭЭ Рэмэзан.

